

HAK DÎNİ KUR'ÂN DİLİ

Türkçe Tefsir

3

HAK DÎNİ KUR'ÂN DİLİ

Türkçe Tefsir

3

Elmalı MUHAMMED HAMDİ YAZIR

Baskı ve Cilt

Fazilet Neşriyat ve Ticaret A.Ş.

2. Baskı, İstanbul 2018

ISBN

978-605-9953-20-7 (tk.)

978-605-9953-23-8 (3.c.)

T.C. Kültür Bakanlığı

Yayıncılık Sertifika No: 16384

© Bütün hakları Fazilet Neşriyat ve Tic. A.Ş.'ye aittir.
Eser Neşriyat'tan devralınan telif hakkı ile 1979 baskısından tıpkıbasım yapılmıştır.

FAZİLET
NEŞRİYAT

Bağlar Mah. Mimar Sinan Cad. No: 54 Güneşli - Bağcılar / İSTANBUL

Tel: 0212 657 88 00 • Faks: 0212 657 95 88

www.fazilet.com.tr / bilgi@fazilet.com.tr

HAK DÎNİ KUR'ÂN DİLİ

Türkçe Tefsir

3

Elmalı
MUHAMMED HAMDİ YAZIR

Tefsir müellifinin vaktile Anglikan kilisesine İslam Dini'nin Esasları hakkında vermiş olduğu cevabı tefsirin ciltlerinin evveline dercediyoruz. Bu cevapta kainatın bir çok kuvvetine zeka, irade, akıl gibi Allah vergileri ile hakim olmak imkanını bulan insanın ezeli ve ebedi kudret karşısında hiçliğini unuttuğu, aczini inkar ettiği ve uluhiyet iddiasına bile kalkıştığı ve neticede de perişan ve rezil olduğu anlatılmaktadır. Allah'ın verdiği kurdet ve imkânın Allah'tan başka mevcudata karşı muvaffakiyetle kullanılması, kulun haddini bilmesine mani olmamalıdır. Aksi takdirde hüsrân muhakkaktır. Dünyaya gelmekten maksadın inanılan bir tek hakikat uğrunda mücadeleden ibaret olduğu, ferdin enaniyeti bırakarak cemiyetin faidesi ve menfaati için çalışması lüzumu izah edilmektedir. Bu suretle ferd ve cemiyet davalarının hal şekli gösterilmekte, ferd menfaatinin cemiyet menfaat ile nasıl telif edileceğine işaret olunmaktadır. Bu gün dünyamızda aynı meseleleri halletmek için türlü nazariyeler ileri sürülmektedir. Tatbikat da iki zıt istikamette gelişmektedir. Bu vesile ile İslam Dini'nin görüşü de belli olmaktadır.

HAZRETİ MUHAMMED ALEYHİSSELÂMIN DİNİ :

I S L Â M

Elmahlı Hamdi YAZIR

Büyük peygamberler meyanunda tarihin tekemmül devrini süsleyen, başından sonuna kadar hayatının bütün safhaları tarihçe tamamen mâlûm ve tekâmül eser ve işleri ilmen mazbut olan, zamanımıza kadar beşerin her türlü maddî ve manevî terakkisinde en büyük âmillerden olduğu gün geçtikçe daha iyi anlaşılan ve haiz bulunduğu tarihî ve ilmî kıymet ve kat'iyet ile gelmiş geçmiş diğer dinlerin ve peygamberlerin tarihteki mevcudiyetlerini de teyid ve tevsik eden aziz peygamberimiz Hatemül-enbiya Muhammed Mustafa Sallallahüaleyhivesellem Efendimiz Hazretlerinin yirmi üç senede, peygamberlik hayatları boyunca, tebliğ, talim ve tatbik ettikleri ilmî ve amelî hükümler kısaca (İSLÂM) kelimesile ifade olunur.

Kur'anı azimüşşanın (İnne'ddine indellahilislâm), (Ve men yettebi gayrelislâmi dinen felen yukbele minhü) gibi âyetlerinde bu unvanı tesbit edilmiş olan İslâm dini, tam mânasile Allahın birliği esasına dayanan ve insanın yaratılışına uygun bir dindir. Dini, insanın kendi kendine uydurduğu bir takım mücerred inanışlardan ve birbirine zıt hayalî temenniler kabilinden addetmeyerek bu âlemde her şeyin başı olan hakikî bir ilk varlık tanımak ve onun kanunlarına ve emirlerine göre hareket etmeği vazife saymak, hasılı beşerin tabiî ve ıztırarî fiil ve hareketleriyle ihtiyarî ve iradî fiil ve hareketleri kanunlarının birbirile âhengini temin eden hâkim ve mutlak bir hakikata yani Cenabı Hakka itaatı vazife bilmek ve bütün saadeti bu vazifenin iyi ve ciddî şekilde ifasından beklemek İslâm dininin esas prensiplerini hülâsa eder.

Müslümanların inanışına ve Kur'anı azimüşşanın müteaddit beyanlarına nazaran, İslâm dini, esas itibarile, yalnız Hazreti Muhammedin peygamberlik hayatından sonra başlamış değildir. İslâm, esasen, peygamberler babası Hazreti İbrahimin dini olup «hanifiyet» denilen ve bir kavma veya muayyen bir cemaata değil, bütün beşeriyete şamil olan bir din ve diyanetin aslı ruhunu ihya eylemiş ve hattâ (Şuria leküm mineğdini mâ vassâ bihi Nûhen vellezi evhayna ileyke ve mâ vassayna bihi İbrahime ve Musa ve İsa en ekimüddine ve lateteferreku fihi) â eti kerimesinin gösterdiği veçhile, bütün gelmiş geçmiş peygamberlerin dinî mebdeleri olan Allahın birliğini ikrardan başlamıştır.

Filhakika, din mefhumu, ya sabit olan bir hakikatı ifade eder, veya bâtil, uydurma bir takım vehimlerden ibaret kalır. Eğer din, uydurma bir takım vehimlerden ibaret ise, yalancı mâbutlar ve nufuzlu mugalâtacılar nisbetinde çok adette olur ve aralarında hiç bir birlik, benzerlik, birleştirici bir cihet bulunmaması tabii görülür. Bundan dolayıdır ki bâtil dinlerin adedi çokcadır. Fakat dinin hakikî bir kanun olması lâzım geliyorsa, bu kanunun zaman ve mekân içindeki hususiyetlerle mukayyet olan fer'î tecellileri ne kadar çok olursa olsun, bu hususiyetlerden ayrı sabit bir hakikatı da ifade etmesi lâzım gelir.

Bu sebeple, aslı din olmak üzere kabul edilecek esasın tek bir hakikat olması zarurîdir. Semavî dinler, zaman ve mekânın değişmesile değişebilecek bir takım fer'î hususiyetleri ihtiva edebilecekleri için aralarında daima bir fark bulunabilir. Fakat bu hususiyetlerin daima muhafaza ettikleri müşterek bir esasa dayanmaları da icap ettiğinden her semavî dinde, her hak dininde, asıl dinin aynı olduğunda şüphe yoktur.

(Hüvellezi ersele resulehu bilhüda ve dinilhakkı), (Ekim vecheke liddini hanifen fitratallahilleti fatarannase aleyha) gibi âyetlerden anlaşıldığına göre Hazreti Muhammed Aleyhisselâm hakikî ve fitrî dini tebliğ ederken yalnız kendi devrine uygun veya kendisinin ihdas ettiği usuller kullanmamıştır. Kâinatın umumî kanunları gibi pek geniş meseleleri kavradığı ve beşer vicdanını Allahın birliği hakikatı etrafında terbiye ettiği için İslâm dini, hiç şüphe yok ki, eski devirlerde de, diğer peygamberler tarafından tebliğ ve neşredilmiştir. Hazreti Muhammed Aleyhisselâm ise birçok sebepler tesirile değişikliklere ve tahriflere uğramış olan aynı esasları aslı kıymetlerine irca ederek bu değişmez hakikatları tam bir vuzuh ile isbat ve izah etmiş, ilmî kıymetlerle süslemiş, talî derecedeki birçok meselelerde zamanın ve mekânın tecellilerini nazara alarak beşerin müşterek ve devamlı bir ruh içinde yükselip ilerleyebilmesini temin edebilecek şer'î hükümlerde yenilikler göstermiştir.